

# STARGATE

## MEDLEMSBLAD FÖR CLUB COSMOS



### Stargates februarinummer

Tiden tickar på och årets andra Stargate är redan här! I detta nummer har jag förmånen att få presentera de tre vinnande novellerna i föregående års novelltävling. Vinnarbidragen har en väldig bredd och i dem kommer vi att kunna läsa om allt från hisnande rymdfärder och strålningskatastrofer till robotar som går på skolors föräldramöten.

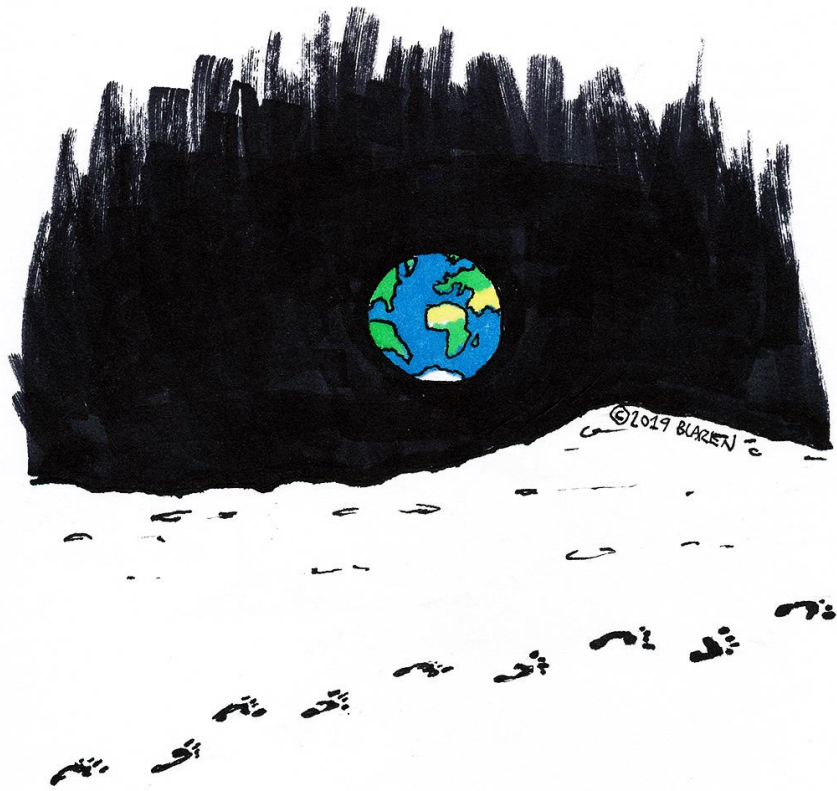
Förutom vinnarbidragen i novelltävlingen så innehåller detta medlemsblad bland annat en liten text om hur solens tillkomst har beskrivits i australiensisk mytologi.

Väl mött!

Louise Bengtsson Rylander, ordförande.

### Årsmötet

Kallelsen till årsmötet skickas ut till föreningens medlemmar. Bifogat till den finns valberedningens förslag samt verksamhetsberättelsen för det gångna året. Mötet kommer att hållas över den digitala plattformen Jitsi Meet och vi startar kl 19.30 fredagen den 26 februari.



Bilden, av Patrik Hultén, som inspirerade den vinnande novellen i Club Cosmos novelltävling 2020.

## Cosmos, vi har ett resultat!

**VINNARNA I KLUBBENS  
NOVELLTÄVLING ÄR NU UTSEDDA!  
DE TRE VINNANDE BIDRAGEN  
SKREVS AV LARS WITLOCK, ANNA  
TALARCZYK OCH AGNETA SIKVALL.**

Föregående års novelltävling slog alla tidigare rekord. Hela 75 bidrag inkom vilket innebar att bedömningen blev försenad. Juryn slet hårt över julen men nu har alla bidrag slutligen lästs och poängsatts utifrån en rad olika kriterier. Samtliga bidrag har bedömts anonymt. Resultatet av urvalsprocessen blev att följande tre noveller utsågs till vinnare.

1 *Månen bortom tid och rum* av Lars Wittlock

2 *Före Efter* av Anna Talarczyk

3 *Vad vill kaffedrickarna med oss?* av Agneta Sikvall

Vinnarna kommer att få en liten penningssumma, en bok från Arne Sjögrens samlingar samt även ett diplom.

Novellerna kommer att kunna läsas i nästa nummer av *Brev från Cosmos* men nedan finns en liten teaser.

*Månen bortom tid och rum* är en berättelse om rymdfararen Johansson ombord på skeppet Sleipner 1. Vid berättelsens början kommer han just ut ur Venus radioskugga och återkopplar till basen Esrange. Hans uppdrag är att söka efter det mystiska Objekt E.

*Före Efter* tar sin utgångspunkt i en värld ärrad av en strålningskatastrof. En ny menig på sin första postering anländer till en militärbas och vi får genom basens kapten veta mer om världen de lever i. Både en tiger och utomjordingar får framträdande platser i berättelsen.

*Vad vill kaffedrickarna med oss?* utgörs av en robots inre monolog och vardagstankar. Berättelsen visar också ett samhälle i förändring och hur ett grannskap ändras. Mer information om klubbens tidigare tävlingar finns på föreningens hemsida: <http://clubcosmos.net/oldcomp.php>

### I DET HÄR NUMRET

**CLUB COSMOS  
NOVELLTÄVLING**

s. 1

**MYTEN OM  
SOLKVINNAN**

s.2

**EN VY ÖVER SVERIGE**

s.3

## MYTER

## Australiensisk mytologi

### Solkvinnans vandring över himlen

Olika himlafenomen har länge använts i myter och sagor på de mest fascinerande sätt. Solen, månen och stjärnorna figurerar i berättelser om världens uppkomst och i myter om övernaturliga väsen. Vissa sagor förklarar naturfenomen, vissa utgör sedelärande exempel och vissa berättas för att roa. En myt som förklarar både solens uppkomst och dess rörelse över himlavalvet är berättelsen om solkvinna Wuriupranili (eller Walu) från nordaustraliensisk aboriginisk kultur.

Solkvinnan bodde för mycket länge sedan i en värld av mörker. Den eviga natten gjorde det svårt att hitta mat och hon var därför tvungen att söka efter ätbara växter i ljuset av en fackla. Det blev dock allt svårare och svårare att få tag i mat och det innebar att Wuriupranili tvingades att gå allt längre bort från sin boplat. En dag gick hon så långt att hon råkade vandra ända upp på himlavalvet. Ljuset från hennes fackla föll då över världen och lyste upp den. Många av jordens varelser uppskattade ljuset och de uppmuntrade därför Wuriupranili att fortsätta att vandra över himlen. Sedan dess har hon varje morgon gjort sig i ordning och tänt sin eld. Elden syns från jorden som den första morgonrodnaden vid horisonten. Därefter sminkar hon sig med rödockra som stundtals kan blåsa omkring. När vinden fångar ockran kan molnen färgas röda. Wuriupranili vandrar sedan över himlen med sin fackla till sitt kvällsläger vid den västra horisonten. Under natten släcker hon sin fackla och går genom underjordiska tunnlar tillbaka till sin boplat i öster. Myten om solkvinna förklarar således flera astronomiska fenomen. Den förklarar vad solen är, det vill säga en brinnande eld, och hur solen uppkom. Dessutom förklaras varför solen rör sig över himlen.

För mer information se:

<http://www.aboriginalastronomy.com.au/wp-content/uploads/2020/02/Norris-2009-Aboriginal-Astronomy.pdf>

<http://www.aboriginalastronomy.com.au/content/topics/sun/>

Astronomen Maria Sundin håller stundtals föreläsningar om etnoastronomi.



Solen sågs som en brinnande fackla.

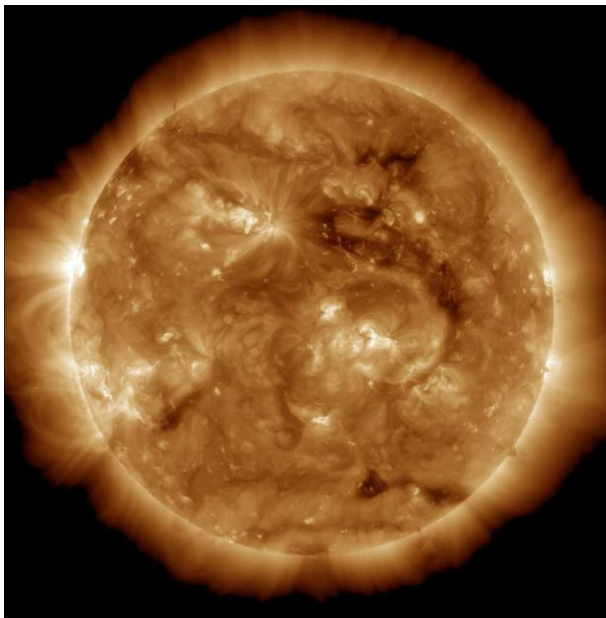
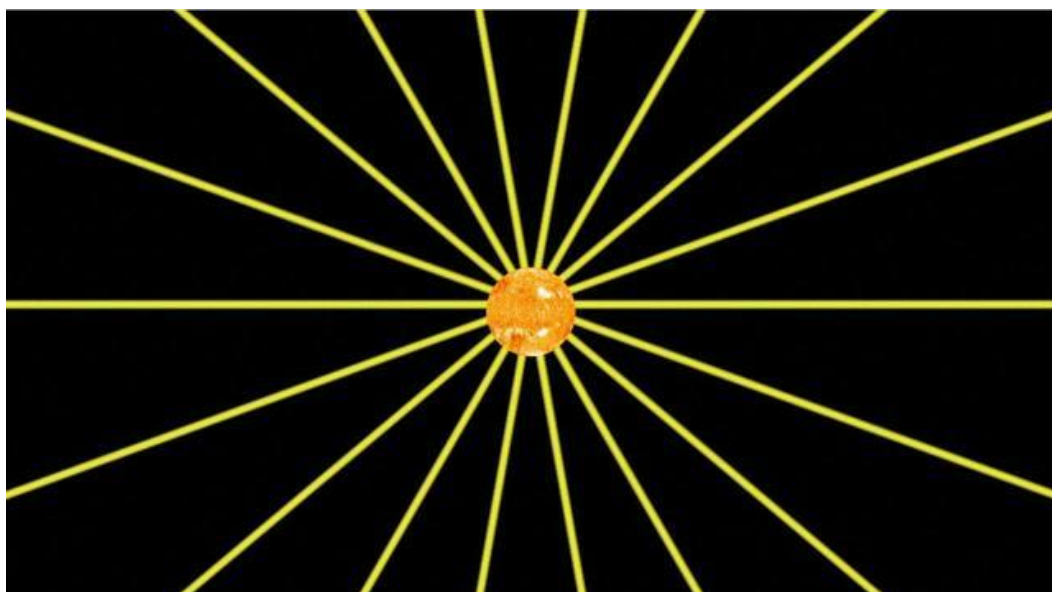


Bild på solen tagen år 2013.



Ockra var en viktig del av aboriginisk kultur och konst.



## NOVELLTIDSKRIFT

## Brev från Cosmos är på gång!

Snart, mycket snart, kommer ett nytt nummer av novelltidskriften *Brev från Cosmos*. Numret kan också sägas vara lite av ett jubileumsnummer eftersom det faktiskt kommer att vara det tionde som ges ut. *Brev från Cosmos* kommer den här gången att innehålla de tre vinnande novellerna från Club Cosmos novelltävling, det vill säga de noveller som nämns ovan.

Förutom novellerna kommer tidskriften också att innehålla en rad recensioner. Patrik Centerwall recenserar till exempel *Vid vansinnets berg* av H.P. Lovecraft och med illustrationer av François Baranger, samt *Kirin* av Isabella Törnqvist och *Kråkorna* av Anders Fager och Peter Bergtings.

Numret håller på att sättas samman och kommer att kunna läsas, när det är klart, på Club Cosmos hemsida. Där ligger även de tidigare numren av *Brev från Cosmos*.

<http://clubcosmos.net/brev.php>

## RYMDFART

## NASA och SpaceX

Ett preliminärt datum för avfärd, torsdagen den 20 april, har nu satts för den andra SpaceX uppskjutningen till ISS. Syftet är att avlösa den befintliga besättningen på rymdstationen. NASA och det privatägda företaget SpaceX fortsätter således sitt samarbete med bemannade rymdfärder.

SpaceX Crew - 2 kommer att skjutas upp från Kennedy Space Center i en Falcon 9 och besättningen består av astronauterna Shane Kimbrough, Megan McArthur, Akihiko Hoshide och Thomas Pesquet. Efter att ha bott och arbetat i ISS förväntas de komma åter till jorden under hösten.

Arbetet med SpaceX Crew - 3 har börjat och de förväntas skjutas upp under hösten.

För mer information se:

<https://blogs.nasa.gov/commercialcrew/2021/01/29/>



Besättningen SpaceX Crew - 2.

## BILD

## Page 3 Norrsken

Bilden nedan togs från den Internationella rymdstationen, ISS. Stationen befann sig vid detta tillfälle över Rumänien och på fotot kan vi se Sverige och Finland. Det mörka stråket i mitten är Östersjön. Gotland syns tydligt i bildens nedra del liksom Stockholms många ljuskällor. Över jordens horisont syns norrsken.

Bilden finns på följande hemsida:

<https://images.nasa.gov/details-iss064e024089>



Text: Louise Bengtsson Rylander

Om någon vill tipsa om en fandomaktivitet, eller om någon har en liten text om astronomi som hade passat in i medlemsbladet, mejla gärna [info@clubcosmos.net](mailto:info@clubcosmos.net)

Bilderna till texten om solkvinnan kommer från:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lewes\\_Bonfire,\\_discarded\\_torch.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lewes_Bonfire,_discarded_torch.jpg)

<https://en.wikipedia.org/wiki/File:AboriginalOchrePitCentralAustralia.JPG>

<https://images.nasa.gov/details-PIA17669>

<https://images.nasa.gov/details-PIA15179>